

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Clark Vilmos*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Osztályozás	
Tárgy	92
Hely	<i>Clark Vilmos</i>
Idő	"1927"
Személy	

Bp
(Hely)

1927. 9. 22.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Közp. nyomt. XX.

— **Clark Vilmos.** Ma hetvenöt esztendeje hunyt el hazájában, Angolországban a XIX. század első felének egyik leghíresebb angol technikusá, aki beírta nevét Magyarországnak történetébe. Vannak a világon sokkal nagyobb technikai csodák, mint Clark Vilmos Lánchida. Lesseps Ferdinánd, a suez csatorna hősi lelkü építője, két földrészt különített el egymástól, megváltoztatta a teremtés arculatát. Clark műve azért korszakos alkotás, mert a Lánchid az elmaradt Magyarország arculatát változtatta meg. Clark műve az új polgári Magyarországnak lett a szimbóluma, mert az első csapást mérte a kötelező hidpénzzel a feudális kor kiváltságaira. Gróf Széchenyi István 1832-ben másodszor ment ki tanulmányozni Angliát gróf Károlyi György társaságában és ekkor ismerkedett meg Clark Vilmossal, akit ekkor, mint az új nagyhidak tervezőjét, egész Angliában ismertek. Ő tervezte a Temze akkor legnagyobb vashidját, melyet Széchenyi István is megcsodált. Széchenyi tanulmányútjának eredményéről 1833-ban hosszabb jelentést írt az akkor már megalkult hidépítő-egyesületnek s kifejtette, hogy az angol vashidakat tekinti mintának. Hosszu előkészületek, rengeteg tanácskozás és a szükséges tőke megszerzése után végre 1838-ban elhatározták, hogy megépítik a hidat. Széchenyi István és báró Sina György, a hidépítő-társaság vezetői, Clark Vilmost bízták meg a tervek elkészítésével. Clark elkészítette a terveket, de ő maga otthoni nagy elfoglaltsága miatt csak ritkán jöhetett Magyarországra, ezért a másik Clarkot, a szintén ismert nevű építész, Clark Adámost bízták meg a munkálatok vezetésével. 1840-ben kezdték meg a művet és 1849-ben, közvetlenül a világosi katasztrófa után sikerült befejezniük. Nemsokára a szabadságharc leveretése után nyílt meg a hid. miután szerencsésen elkerült két fegyver-

gető merénylőlettervet. A magyar társadalom lelkes áldozatkésztsége, a Széchenyi szavain felbuzdult magyarság vállalkozó szelleme teremtették meg a Lánchidat. Széchenyi István azt tanítja a „Világ” művében, hogy az egészséges haladás csak a tudatos, összetartó, önmagában bízó társadalomból eredhet. „Britanniában utazván — mondja —, hol az újabb emberiségnek minden bizonnyal legjobb remekei vannak, sok oly tárgy ötlék előmbe, melyen nem tudék eléggé bámulni. S meg nem szüném mindenek unalmára mindegyre tudakozni, úgy ki épít ezen hidat, mely oly könnyen lebeg és mégis oly erős. Ki azon roppant gátat, mely a tenger dűheinek oly uriasan parancsol... Ugyan kik voltak azon dicső uralkodók, azon tiszteletreméltó előkelők, kik minden remeket nagylelkűleg honok és az emberiség hasznára és dicsőre alkották... lassanként végre rájöttem, hogy szinte mindaz, amin legjobban bámulék, nemcsak a kormány által nem állították fel, hanem a kormány még legkisebb segedelmi részt sem vón benne.” Az a lelkes, romantikus korszak, mely a nemzeti felbuzdulás lázas esztendeiben a Lánchidat Széchenyi István kezdeményezésére megépítette, azóta eltűnt. A többi hidat, amelyek Clark Vilmos hidját követték, már „állami vashidak.” Széchenyi azt hitte és azt szerette volna, ha a többi hidakat is a magánvállalkozás, a társadalmi együttműködés teremti meg, de nemcsak a hidakat, hanem a kútakat, a vasutakat és az ipari vállalatokat is. 1849 után azonban eltűnt Széchenyi világa. A Lánchid ünnepélyes megnyitásánál Clark Vilmos maga is jelen volt. Ebben az ünnepségben az eltiport magyarságának nem volt öröme: az osztrák hatalmasságok adták át a hidat a forgalomnak és Haynau ment át rajta elsőnek. Clark ezután visszatért hazájába, ahol 1852 szeptember 21-én meghalt.

nyomda 1923